

**SOT  
KA  
MO.fi**

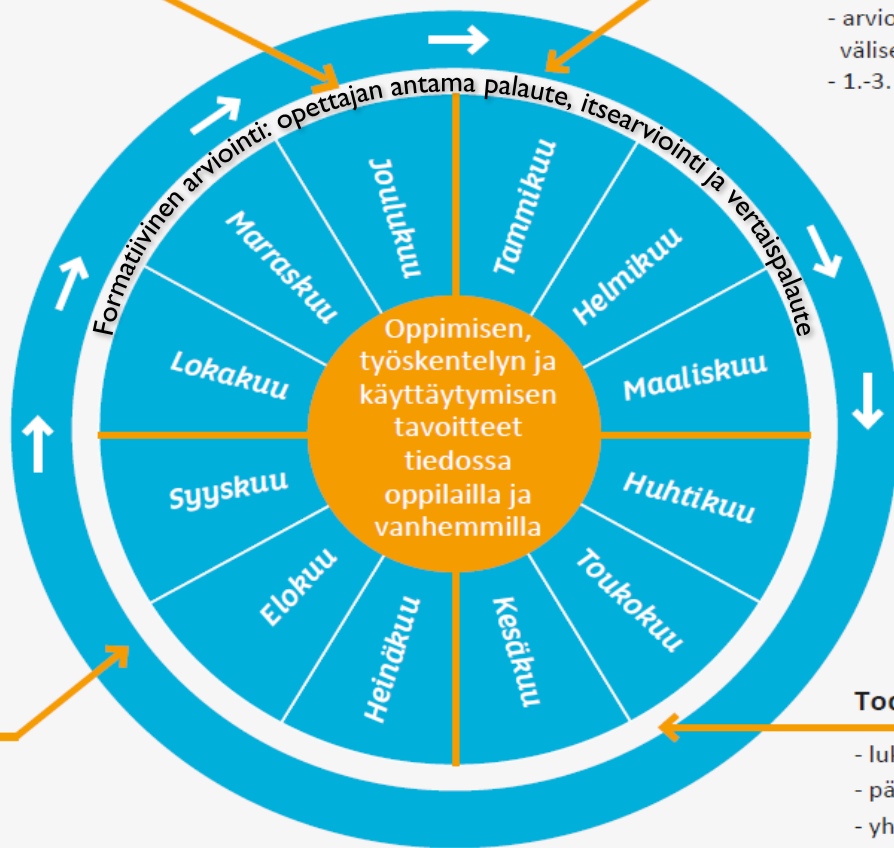
# ARVIOINTISTRATEGIA

Sotkamon kunnan perusopetuksen  
arviointistrategia

## Välitodistus 4. - 9. lk (joulukuu)

## Arviointikeskustelut

- arviointikeskustelut marras- helmikuun välisenä aikana
- 1.-3. luokilla tämä korvaa välitodistuksen



## Vanhempainilta

- syyslukukauden alussa

## Todistukset lukuvuoden päätteeksi

- lukuvuositolustus 1.- 8.lk,
- päättötodistus 9.lk
- yhteenveto lukuvuoden arvioinnista

# Arvioinnin tehtävät ja periaatteet

Perusopetuksen arviointi kohdistuu oppimiseen, osaamiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen.

Perusopetuslain ja -asetuksen mukaan perusopetuksen oppilaan arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää formatiivinen ja summatiivinen arviointi:

**Formatiivisen arvioinnin** tehtävänä on ohjata opetusta ja oppilaan opiskelua suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Formatiiivinen arviointi on osa päivittäistä työskentelyä ja vuorovaikutusta, osa pedagogiikkaa. Sen avulla oppilasta ohjataan ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään tavoitteiden saavuttamiseksi.

Itsearviointi ja vertaispalaute ovat osa formatiivista arviointia, mutta ne eivät vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon.



# Arvioinnin tehtävät ja periaatteet

**Summatiivisen arvioinnin** tehtävänä on kuvata, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa oppiaineille asetetut tavoitteet. Summatiivinen arviointi kuvaa oppilaan tiedollisen ja taidollisen osaamisen tasoa.

Monipuolinen arviointi perustuu eri menetelmin kerättyihin näyttöihin. Vain yhden arviointimenetelmän avulla ei voida arvioida kaikkia oppiaineille asetettuja tavoitteita. Ne oppilaan näytöt, jotka vaikuttavat summatiiviseen arviointiin tulee dokumentoida. Summatiivisen arvioinnin tekee oppilasta opettanut opettaja tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä. Arvosana ei saa tulla oppilaalle tai hänen huoltajilleen yllätyksenä.

Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on summatiivinen kokonaisarviointi oppilaan koko lukuvuoden suoriutumisesta. Päätösarvosana muodostamisessa otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt oppimäärän tavoitteet ja niihin liittyvät päätösarvioinnin kriteerit.



# Arvioinnin tehtävät ja periaatteet

Opetussuunnitelmaan on jokaiselle oppiaineelle kirjattu **oppimisen tavoitteet**. Oppimisen tavoitteita ovat sekä oppiainekohtaiset taitotavoitteet että sisällölliset tavoitteet.

Oppiainekohtaisilla taitotavoitteilla tarkoitetaan työskentelyn ja laaja-alaisen osaamisen taitoja.

Oppilaille on selvitettävä oppiaineiden tavoitteet sekä arvioinnin periaatteet ikäkaudelle tarkoituksenmukaisella tavalla. Jokaisen oppilaan tulee saada käsitys siitä, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen suoriutumistaan arvioidaan.

**Työskentelytaidoilla** tarkoitetaan perusopetuksen aikana kehittyvää

- taitoa työskennellä itsenäisesti ja yhdessä
- taitoa suunnitella ja arvioida omaa työskentelyä
- taitoa ottaa huomioon työskentelystä saamansa palaute ja toimia sen mukaisesti
- taitoa toimia vastuullisesti ja parhaansa yrittäen sekä
- taitoa toimia rakentavasti vuorovaikutuksessa

Opetussuunnitelman **laaja-alainen osaaminen** tarkoittaa kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla.

Laaja-alaista osaamista rakennetaan jokaisessa oppiaineessa, ja sen kehittymistä arvioidaan osana oppiaineiden arviointia (liite I).

# Arvioinnin tehtävät ja periaatteet

**Käyttäytymistä** arvioidaan Sotkamon kunnan arviointikriteerien mukaisesti (liite 2 ja 3)

Käyttäytymiselle asetetut tavoitteet perustuvat koulun toimintatapoihin ja järjestyssääntöihin

Käyttäytyminen arvioidaan omana kokonaisuutena

# Arvioinnin tehtävät ja periaatteet

Arviointi on

- yhdenvertaista
- vuorovaikutuksessa tapahtuvaa
- avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta edellyttävää
- oppilaan ikäkauden ja edellytysten mukaista
- tavoitteisiin ja kriteereihin perustuvaa
- suunnitelmallista ja johdonmukaista
- monipuolista

# Vanhempainilta lukuvuoden alkaessa

Kouluilla syksyllä pidettävissä vanhempainilloissa esitellään

- arvioinnin vuosikello
- vuosiluokan oppiaineiden keskeiset tavoitteet (yläkoulussa aineenopettajat käyvät tavoitteet läpi oppitunneilla ja tiedottavat huoltajia Wilmassa)
- käyttäytymisen tavoitteet ja kriteerit
- todistusohja
- erilaisia tapoja, joilla oppilas voi osoittaa oppimistaan ja osaamistaan
- numeroarvioinnin periaatteet (3.-9.luokilla)

# Arviointikeskustelut 1.– 9. luokat

Keskustelu käydään vuorovaikutuksessa huoltajan ja oppilaan kanssa.

- Arviointikeskustelut käydään marras-helmikuun aikana.
- Arviointikeskustelun rungot eri vuosiluokille löytyvät Wilman arviointikeskustelu -välilehdeltä. Oppilas ja huoltaja täyttävät omat osuutensa ennen keskustelua.

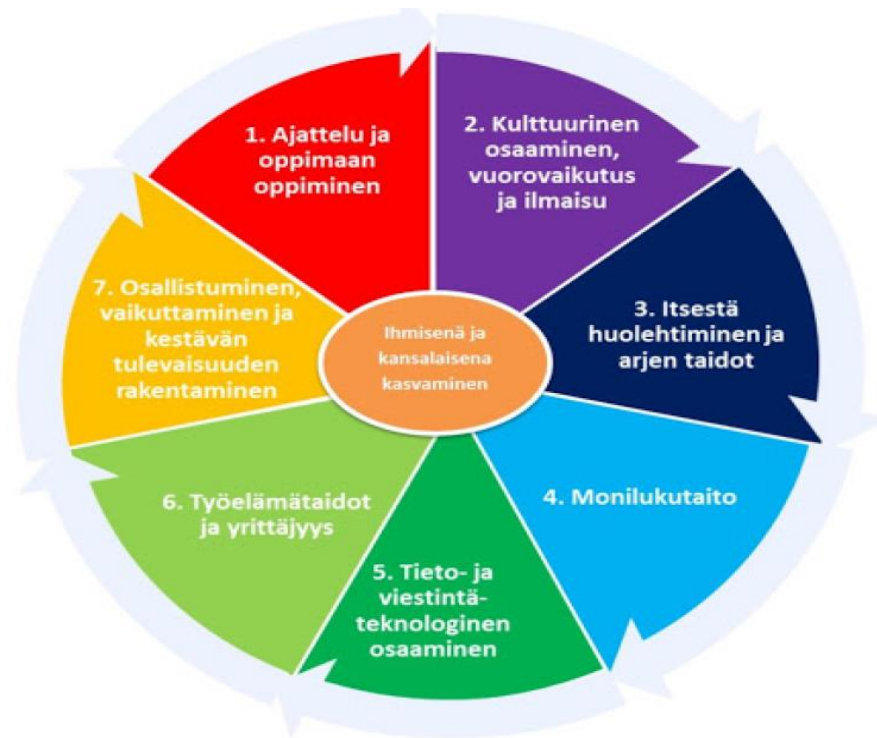
Keskustelussa käydään läpi:

- oppilaan itsearviointi
- oppilaan vahvuudet ja kehittämisen kohteet
- osaamisen taidot ja oppiainetaidot
- arjen taidot
- työskentelytaidot (sisältäen laaja-alaisen osaamisen taidot)
- käyttäytyminen
- keskustelussa asetetaan keskustelun pohjalta tavoite/tavoitteita, jotka kirjataan arviointikeskustelulomakkeeseen

Vuosiluokilla 1-3 ei anneta välitodistusta. Näillä vuosiluokilla väliarviointi toteutetaan arviointikeskusteluna, johon osallistuu oppilaan lisäksi vähintään yksi huoltaja.



## Liite I



OPETUSHALLITUS  
UTBILDNINGSTYRELSEN

OPS 2016

## liite 2

### Käyttäytymisen tavoitteet ja kriteerit 1.-2. luokat

#### Toisten ihmisten ja ympäristön huomioon ottaminen

- Suhtautuminen toisiin ihmisiin
- Luokkatovereiden auttaminen ja kannustaminen
- Erilaisuuden hyväksyminen
- Työrauha
- Kiusaaminen

#### Hyvien käytöstapojen noudattaminen

- Hyvät käytöstavat
- Kielenkäyttö

#### Koulun yhteisten sääntöjen noudattaminen

- Järjestyssääntöjen noudattaminen
- Kouluympäristöstä ja välineistä huolehtiminen
- Annettujen ohjeiden mukaan toimiminen

| Käyttäytymisen tavoitteet:                               | 1 Tavoitteet saavuttamatta                                          | 2 Tavoitteet saavutettu osittain<br>Tarvitset usein aikuisen apua onnistuaksesi. | 3 Tavoitteet saavutettu tyydyttävästi<br>Onnistut vaihtelevasti.  | 4 Tavoitteet saavutettu hyvin<br>Onnistut usein.           | 5 Tavoitteet saavutettu erinomaisesti<br>Onnistut lähes aina ja näytät esimerkkiä muille. |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Toisten ihmisten ja ympäristön huomioon ottaminen</b> | Oppilaalla on merkittäviä haasteita säädellä omaa käyttäytymistään. |                                                                                  |                                                                   |                                                            |                                                                                           |
| Suhtautuminen toisiin ihmisiin                           | Oppilas voi omalla toiminnallaan olla vaaraksi itselleen ja muille. | Oppilas käyttäytyy välinpitämättömästi toisia ihmisiä kohtaan.                   | Oppilaan suhtautuminen muihin ihmisiin vaihtelee.                 | Oppilas suhtautuu muihin ihmisiin useimmiten myönteisesti. | Oppilas suhtautuu muihin ihmisiin myönteisesti.                                           |
| Luokkatovereiden auttaminen                              | Oppilas ei auta muita.                                              | Oppilas suhtautuu toisten auttamiseen välinpitämättömästi.                       | Oppilas auttaa toisia oppilaita pyydettyään.                      | Oppilas auttaa toisia oppilaita.                           | Oppilas auttaa ja kannustaa toisia oppilaita oma-aloitteisesti.                           |
| Erilaisuuden hyväksyminen                                | Oppilas ei hyväksy erilaisuutta                                     | Oppilas hyväksyy erilaisuutta vaihtelevasti.                                     | Oppilas hyväksyy erilaisuutta vaihtelevasti.                      | Oppilas hyväksyy erilaisuutta.                             | Oppilas hyväksyy ja arvostaa erilaisuutta.                                                |
| Työrauha                                                 | Oppilas ei anna työrauhaa toisille.                                 | Oppilas antaa työrauhan vain, kun häntä muistutetaan siitä.                      | Oppilas antaa työrauhan, kun häntä muistutetaan siitä.            | Oppilas antaa työrauhan.                                   | Oppilas antaa työrauhan oma-aloitteisesti.                                                |
| Kiusaaminen                                              | Oppilas on ollut mukana kiusaamistilanteissa.                       | Oppilas on ollut mukana kiusaamistilanteissa.                                    | Oppilas on voinut olla mukana yksittäisessä kiusaamistilanteessa. | Oppilas ei ole tietävästi osallistunut kiusaamiseen.       | Oppilas ei ole tietävästi osallistunut kiusaamiseen eikä hyväksy kiusaamista.             |

|                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Hyvien käytöstapojen noudattaminen</b></p> <p>Hyvät käytöstavat</p> <p>Kielenkäyttö</p>                                                                                                    | <p>Käyttäytyminen ei ole ohjattavissa koulun käytettävissä olevin keinoin.</p> <p>Kielenkäyttö ei ole ohjattavissa koulun käytettävissä olevin keinoin.</p>                                                                                     | <p>Oppilaan käyttäytyminen vaatii aikuisen ohjausta.</p> <p>Oppilaan kielenkäyttö vaatii aikuisen ohjausta.</p>                                                                                                                                                                                        | <p>Oppilas noudattaa yleensä hyviä käytöstapoja.</p> <p>Oppilaan kielenkäyttö on toisinaan asiatonta.</p>                                                                                                                                           | <p>Oppilas noudattaa hyviä käytöstapoja.</p> <p>Oppilaan kielenkäyttö on asiallista.</p>                                                                                                                            | <p>Oppilas noudattaa hyviä käytöstapoja sekä edistää luokan positiivista ilmapiiriä.</p> <p>Oppilaan kielenkäyttö on kohteliasta ja tilannetietoista.</p>                                                                                                                 |
| <p><b>Koulun yhteisten sääntöjen noudattaminen</b></p> <p>Järjestyssääntöjen noudattaminen</p> <p>Kouluympäristöstä ja välineistä huolehtiminen</p> <p>Annettujen ohjeiden mukaan toimiminen</p> | <p>Oppilas on täysin piittaamaton koulun järjestyssääntöjä kohtaan.</p> <p>Oppilas ei huolehdi välineistään eikä kouluympäristöstä.</p> <p>Oppilas ei toimi annettujen ohjeiden mukaan.</p> <p>Oppilas myöhästyy toistuvasti oppitunneilta.</p> | <p>Oppilas suhtautuu välinpitämättömästi koulun järjestyssääntöihin.</p> <p>Oppilas huolehtii kouluympäristöstä ja opiskeluvälineistä, kun häntä muistutetaan siitä.</p> <p>Oppilas toimii annettujen ohjeiden mukaisesti, kun häntä muistutetaan siitä.</p> <p>Oppilas myöhästelee oppitunneilta.</p> | <p>Oppilas noudattaa yleensä koulun järjestyssääntöjä.</p> <p>Oppilas huolehtii yleensä kouluympäristöstä ja opiskeluvälineistä.</p> <p>Oppilas toimii yleensä annettujen ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Oppilas on yleensä ajoissa oppitunneilla.</p> | <p>Oppilas noudattaa koulun järjestyssääntöjä.</p> <p>Oppilas huolehtii kouluympäristöstä ja opiskeluvälineistä.</p> <p>Oppilas toimii annettujen ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Oppilas on ajoissa oppitunneilla.</p> | <p>Oppilas noudattaa koulun järjestyssääntöjä.</p> <p>Oppilas huolehtii kouluympäristöstä ja opiskeluvälineistä muut huomioon ottaen.</p> <p>Oppilas toimii annettujen ohjeiden mukaisesti ja tarvittaessa itseohjautuvasti.</p> <p>Oppilas on ajoissa oppitunneilla.</p> |

## liite 3

### 6.5.Käyttäytymisen arviointi

#### Käyttäytymisen tavoitteet ja kriteerit 3.-9.luokat

Käyttäytymisen arvioinnin perusteiden tulee tukea myönteisellä tavalla oppilaan opintoja. Oppilaan käyttäytymistä arvioivat kaikki häntä opettavat opettajat.

| Käyttäytymisen tavoitteet                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Toisten ihmisten ja ympäristön huomioon ottaminen.<br>Hyvien käytösten noudattaminen.<br>Koulun yhteisten sääntöjen noudattaminen. |

| Käyttäytymisen kriteerit arvosanoille                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 10                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 9                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 8                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p>Oppilas suhtautuu muihin ihmisiin arvostavasti kaikissa tilanteissa.</p> <p>Oppilas noudattaa esimerkiksi hyviä käytöstapoja sekä edistää koulun positiivista ilmapiiriä.</p> <p>Oppilas hyväksyy ja arvostaa erilaisuutta.</p> <p>Oppilas noudattaa koulun järjestyssääntöjä.</p> <p>Oppilas auttaa ja kannustaa toisia oppilaita oma-aloitteisesti.</p> <p>Oppilas hyväksyy ja arvostaa erilaisuutta.</p> <p>Oppilas ei tiettävästi ole osallistunut kiusaamiseen eikä hyväksy kiusaamista.</p> <p>Oppilas ylläpitää työrauhaa oma-aloitteisesti.</p> <p>Oppilas huolehtii kouluympäristöstä ja opiskeluvälineistä muut huomioon ottaen.</p> <p>Oppilaan kielenkäyttö on kohteliasta ja tilannetietoista.</p> <p>Oppilas toimii aina annettujen ohjeiden mukaisesti ja tarvittaessa itseohjautuvasti.</p> <p>Oppilas on ajoissa oppitunneilla.</p> <p>Oppilas käy koulua säännöllisesti.</p> | <p>Oppilas suhtautuu muihin ihmisiin arvostavasti.</p> <p>Oppilas noudattaa hyviä käytöstapoja sekä edistää luokan positiivista ilmapiiriä.</p> <p>Oppilas hyväksyy erilaisuutta.</p> <p>Oppilas noudattaa koulun järjestyssääntöjä.</p> <p>Oppilas auttaa ja kannustaa toisia oppilaita .</p> <p>Oppilas hyväksyy erilaisuutta.</p> <p>Oppilas ei tiettävästi ole osallistunut kiusaamiseen.</p> <p>Oppilas ylläpitää työrauhaa oma-aloitteisesti.</p> <p>Oppilas huolehtii kouluympäristöstä ja opiskeluvälineistä muut huomioon ottaen.</p> <p>Oppilaan kielenkäyttö on kohteliasta.</p> <p>Oppilas toimii aina annettujen ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Oppilas on ajoissa oppitunneilla.</p> <p>Oppilas käy koulua säännöllisesti.</p> | <p>Oppilas suhtautuu muihin ihmisiin myönteisesti.</p> <p>Oppilas noudattaa hyviä käytöstapoja.</p> <p>Oppilas hyväksyy erilaisuutta.</p> <p>Oppilas noudattaa koulun järjestyssääntöjä.</p> <p>Oppilas auttaa toisia oppilaita.</p> <p>Oppilas ei tiettävästi ole osallistunut kiusaamiseen.</p> <p>Oppilas antaa työrauhan.</p> <p>Oppilas huolehtii kouluympäristöstä ja opiskeluvälineistä.</p> <p>Oppilaan kielenkäyttö on asiallista.</p> <p>Oppilas toimii annettujen ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Oppilas on ajoissa oppitunneilla.</p> <p>Oppilas käy koulua säännöllisesti.</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>7</p> <p>Oppilas noudattaa yleensä hyviä käytöstapoja.</p> <p>Oppilas noudattaa yleensä koulun järjestyssääntöjä ja toimii annettujen ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Kun käytökseen on jouduttu puuttumaan, oppilas on pyrkinyt muuttamaan toimintaansa.</p> <p>Oppilas antaa työrauhan, kun hänelle muistutetaan siitä.</p> <p>Oppilas huolehtii kouluympäristöstä ja opiskeluvälineistä, kun hänelle muistutetaan siitä.</p> <p>Oppilaan kielenkäyttö on joskus asiatonta.</p> <p>Oppilas on voinut olla mukana yksittäisessä kiusaamistilanteessa.</p> <p>Oppilaalla on yksittäisiä myöhästymisiä oppitunneilta.</p> <p>Oppilaalla on yksittäisiä luvattomia poissaoloja koulusta.</p> | <p>6</p> <p>Oppilaan käyttäytyminen ja kielenkäyttö vaatii aikuisen ohjausta.</p> <p>Oppilas käyttäytyy välinpitämättömästi toisia ihmisiä kohtaan.</p> <p>Oppilas suhtautuu välinpitämättömästi koulun järjestyssääntöihin.</p> <p>Oppilasta joudutaan rankaisemaan koulun kurinpitotoimin.</p> <p>Oppilas antaa työrauhan vain, kun hänelle muistutetaan siitä.</p> <p>Oppilas ei muistuttamisesta huolimatta huolehdi kouluympäristöstä ja opiskeluvälineistä.</p> <p>Oppilas on ollut mukana kiusaamistilanteissa.</p> <p>Oppilas myöhastelee oppitunneilta.</p> <p>Oppilaalla on luvattomia poissaoloja.</p> | <p>5</p> <p>Oppilaan käyttäytyminen on välinpitämätöntä ja kielenkäyttö on epäasiallista.</p> <p>Suhtautuminen toisiin ihmisiin on toistuvasti epäkohteliasta ja epäkunnioittavaa.</p> <p>Oppilas ei noudata koulun järjestyssääntöjä.</p> <p>Oppilasta joudutaan usein rankaisemaan koulun kurinpitotoimin ja hänen käyttäytymistään käsitellään moniammatillisesti.</p> <p>Oppilas ei anna työrauhaa toisille.</p> <p>Oppilas suhtautuu välinpitämättömästi kouluympäristöön ja opiskeluvälineisiin.</p> <p>Oppilas on ollut usein mukana kiusaamistilanteissa.</p> <p>Oppilas on myöhässä usein oppitunneilta.</p> <p>Oppilaalla on säännöllisesti luvattomia poissaoloja koulusta.</p> |
| <p>4</p> <p>Oppilas on omalla toiminnallaan vaaraksi itselleen ja muille.</p> <p>Oppilaalla on merkittäviä haasteita säädellä omaa käyttäytymistään.</p> <p>Käyttäytyminen ei ole ohjattavissa koulun käytettävissä olevin keinoin.</p> <p>Oppilas on täysin piittaamaton koulun järjestyssääntöjä ja annettuja ohjeita kohtaan.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |